

Nyhetsbrev - folkehelsearbeid 1/2018

Dette brevet går til landets fylkesmannsembeter, fylkeskommuner og kommuner, og inneholder informasjon fra Helsedirektoratet av relevans for lokalt og regionalt folkehelsearbeid. Brevet inneholder ingen bestillinger eller oppdrag. Kategorier og temaer i nyhetsbrevene varierer.

RusOff – rusmiddelforebyggende råd fra Helsedirektoratet

Helsedirektoratet har utarbeidet rusforebyggende råd for arbeidslivet, RusOff-rådene. Rådene er utviklet i tett samarbeid med en referansegruppe bestående av partene i arbeidslivet, statlige arbeidslivsaktører, relevante kompetansemiljøer og forskere. Rådene gir en veiledning om hvordan utvikle og implementere rusmiddelforebyggende kjøreregler for arbeidsplassen, og hvordan lage en tiltaksplan for håndtering av ansatte med rusmiddelproblemer. Det er et mål at rusmiddelforebygging blir en selvfølgelig og integrert del av HMS-arbeidet på alle offentlige arbeidsplasser.

I disse dager kjører Helsedirektoratet en kampanje i sosiale medier for å få ledere og ansatte til å sette fokus på alkoholbruk, konsekvenser og forebyggende tiltak i jobbsammenheng, og for å gjøre RusOff-rådene bedre kjent. Kampanjen forsøker å vise fram ulike konsekvenser av en fuktig jobbrelatert alkoholkultur, uten moralsk pekefinger. Det er også utviklet verktøy til hjelp for ledere.

Les mer på [Helsedirektoratets nettsider](https://www.helsedirektoratet.no/nettsider) og www.rusoff.no

Kontaktperson: Ida Kahlbom, Helsedirektoratet, avd. Levekår. E-post: ida.kahlbom@helsedir.no

Folkehelseprofiler 2018 for kommuner og bydeler er publisert

Folkehelseinstituttet (FHI) har nå publisert nye folkehelseprofiler for hver av de 422 kommunene i Norge. I tillegg er det publisert profiler for bydelene Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim. Folkehelseprofilen er et bidrag til kommuners arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne.

Folkehelseprofilene for 2018 har fire nye indikatorer: alkoholomsetning, cannabisbruk, hvor mange som bor trangt og hjerte- og karsykdom. Temasidene i profilene er alkohol og andre rusmidler, og hvilke virkemidler kommunene har i det forebyggende arbeidet. FHI har også oppdatert folkehelse rapportens kapittel om alkohol og andre rusmidler. Se mer [her](#).

Les mer om profilene [her](#). Profiler for fylkene publiseres i mars.

Å forebygge fedme hos barn og unge

I [Janpa-vertøykassen](#) finnes programmer som fremmer sunne matvaner og fysisk aktivitet blant barn og unge. Verktøykassen ble laget i samarbeidsprogrammet Joint Action on Nutrition and Physical Activity, JANPA. Hensikten med å lage verktøykassen var at flere skulle kunne dra nytte av tiltak og erfaringer i ulike land.

Hvert tredje barn i alderen 6-9 år er rammet av overvekt/fedme i Europa. Tilstanden er forbundet med en rekke sykdommer (diabetes 2, hjerte- og karsykdommer og kreft i voksen alder, osv.) og utgjør en stor byrde individuelt og for samfunnet. Ved å redusere overvekt blant unge (0-17 år) kan flere leve lenger og samfunnets utgifter/tap pga. sykdom og frafall kan reduseres. Et anslag fra Irland viser at en gjennomsnittlig reduksjon på 5 prosent i KMI hos barn og unge vil redusere helseutgifter i et livstidsperspektiv med 245 millioner euro og hindre et tap på 881 millioner euro pga. for tidlig død (produksjonstap). Den totale besparelse ville være over 10 mrd. kroner. Mer informasjon på <http://www.janpa.eu>

Kontaktperson: Marianne Virtanen, Helsedirektoratet, avd. barne- og ungdomshelse.

E-post: Marianne.Virtanen@helsedir.no

NM i lunsj er i gang – Bli med!

NM i lunsj er en nasjonal konkurranse for landets ungdomsskoleelever, der fordelene med et sunt og godt kosthold er i fokus. Vinneren av årets NM i lunsj får kr 30.000 og øvrige finalister får kr 10.000 hver. Pengene skal brukes til noe som kommer hele skolens spise miljø til gode.

NM i lunsj er en kreativ konkurranse med fokus på sunt kosthold og elevene får dekket flere kompetansemål i læreplanfag og valgfag. I tillegg vil prosjektarbeidet styrke dybdeforståelse gjennom elevmedvirkning, samarbeid og tverrfaglighet.

[For mer informasjon og påmelding](#)

Konkurransen er åpen til og med 9.mars 2018 kl. 16:00 – så det er fortsatt god tid til å være med. Meld dere på i dag og sett sunt kosthold blant ungdom på dagsorden.

Ta gjerne kontakt med prosjektleder ved spørsmål: post@nmilunsj.no eller besøk oss på nmilunsj.no

Besøk oss på [Facebook](#)

Besøk oss på [Instagram](#)

KONFERANSER OG SEMINARER

Lansering av Folkehelsepolitisk rapport 2017

Onsdag 28. februar lanserer Helsedirektoratet Folkehelsepolitisk rapport 2017. Rapporten er en sammenstilling av indikatorer som dekker følgende innsatsområder:

- Økonomiske levekår
- Sosial støtte, deltagelse og medvirkning
- Trygge og helsefremmende miljøer
- Sunne valg
- Oppvekst
- Arbeidsliv
- Lokalt folkehelsearbeid

Rapporten er en utkvittering av direktoratets følge med-oppdrag på folkehelseområde. Dette er en oppgave Helsedirektoratet er gitt gjennom Folkehelseloven og stortingsmeldingene om folkehelse (2012, 2014).

Helse- og omsorgsdepartementet og de andre departementene er hovedmottaker av rapporten. Vår nye eldre – og folkehelseminister Åse Michaelsen vil være tilstede for å ta imot rapporten. I tillegg vil det bli et kort innlegg fra direktør i Bufdir, Mari Trommald.

Flere direktorater og nasjonale fagmiljøer har bidratt med oppdaterte tall og analyser i arbeidet med rapporten. Noen utviklingstrekk direktoratet særlig merker seg er:

- Til dels store og vedvarende sosiale forskjeller i tobakksbruk, kosthold og fysisk aktivitet. Sunne valg må derfor gjøres enklere for alle; dette handler om pris og tilgjengelighet, om informasjon og merking, og i samarbeid med næringslivet
- Barn som har vært i kontakt med barnevernet fullfører høyere utdanning i mindre grad, og flere blir mottakere av helserelaterte ytelser senere i livet enn sine jevngamle uten samme erfaring. Å ha gode tjenester som følger opp sårbare barn er en investering både for den enkelte og for samfunnet som helhet
- De siste års utvikling viser en økning i økonomiske forskjeller i Norge. Det er ikke bare de nederste i inntekthierarkiet – «de fattige» - som sakker akterut; forskjellene ser ut til å øke langs hele inntektsskalaen.

Lanseringen er åpen for alle, og frist til å melde seg på er den 23. februar. Frokost vil bli servert fra kl.8.15.

[Påmelding](#)

Helsedirektoratet inviterer til frokostseminar 20. mars:

"Er det sosiale ulikheter i helsetjenesten?"

Helse og livskvalitet er sosialt skjevfordelt i den norske befolkningen. De med best økonomi og lengst utdanning er de som også lever lengst og har best helse. Helseforskjellene skyldes ulikhet i ressurser, grunnleggende sosiale forhold, og individuelle risikofaktorer. Men hvilken rolle spiller helsetjenesten?

For Helsedirektoratet er det viktig å følge med på om det er lik tilgang til helse- og omsorgstjenestene uavhengig av bl.a. sosioøkonomiske forhold, og at tjenestene ikke bidrar til å skape større helseforskjeller. Vi vil derfor presentere noen nye rapporter som belyser tematikken.

Velkommen til seminar i Helsedirektoratets lokaler i Universitetsgata 2.

Kaffe og enkel frokost serveres mellom klokka 8.00 – 8.30.

Seminaret er gratis. På grunn av frokostserveringen vil vi gjerne at du melder deg på seminaret i lenken nedenfor:

[Informasjon og påmelding til frokostseminar](#)

Helsedirektoratet inviterer til lansering av ny rapport om psykisk helse i folkehelsearbeidet

Tid og sted: Helsedirektoratet, Universitetsgata 2, 4. april, kl.8.30-10.00.

Rapporten tar for seg hvordan arbeidsmetoder som tar utgangspunkt i styrker og ressurser kan brukes i det lokale folkehelsearbeidet.

Et styrkebasert perspektiv har utspring i en salutogen tenkning som flytter oppmerksomhet mot de positive aspektene ved helse, og den betydningen særlige psykososiale forhold har for å kunne leve et godt liv. Viktige faktorer er opplevelsen av mening, tilhørighet, muligheten for deltagelse og mestring.

Et styrkebasert perspektiv kan både supplere rådende strategier i forhold til arbeid med ulikhet i helse og bidra med supplerende teorier og metoder om hvordan innbyggere kan involveres som samarbeidspartnere i arbeidet med å skape god helse og livskvalitet.

Bjørn Hauger, forfatter av rapporten og phd-student i Re kommune, vil holde et foredrag basert på rapporten.

Påmelding vil være mulig å gjøre på Helsedirektoratet.no fra 5.mars.

NYTTIGE LENKER – FOLKEHELSEARBEID

- **Helsedirektoratet:**

Folkehelse og forebygging: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse>

Folkehelsearbeid i kommunen: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen>

Veivisere i lokale folkehelseiltak: <https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/veivisere-i-lokale-folkehelseiltak>

Søke om tilskudd: <https://helsedirektoratet.no/tilskudd>

- **Folkehelseinstituttet:**

Folkehelseprofiler og kommunehelse statistikkbank:

<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler>

<http://khs.fhi.no/webview/>

Diverse - lokalt folkehelsearbeid:

<http://www.fhi.no/helsestatistikk/folkehelseprofiler/folkehelsearbeid-i-kommunen>

- **Helse- og omsorgsdepartementet:**

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/tema/folkehelse.html?id=10877>

- **Helsebiblioteket – samfunnsmedisin og folkehelsearbeid**

<http://www.helsebiblioteket.no/samfunnsmedisin-og-folkehelse/metoder-i-folkehelsearbeidet>

- **Kommunetorget:** <http://kommunetorget.no/>

- **Sunne kommuner:** <http://sunnekommuner.no/>

- **Skadeforebyggende forum:** <http://skafor.org/>

- **Statens seniorråd:** <http://seniorporten.no/>

- **Nettverk for miljørettet folkehelsearbeid:** <http://nemfo.no/>